ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **ESUELA s. r. o.,** se sídlem Severní I 2912/6, Praha 4, zastoupena JUDr. Antonínem Šolcem, advokátem se sídlem Jugoslávská 1311/14, Karlovy Vary, proti žalované: **Česká obchodní inspekce,** se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 1. 2018, č. j. 57 A 114/2017 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí ze dne 7. 9. 2017, č. j. ČOI 33998/17/O100/2200/17/SvoŠte/Št, jímž žalovaná k odvolání žalobkyně změnila rozhodnutí České obchodní inspekce, Inspektorátu Plzeňského a Karlovarského kraje, ze dne 23. 1. 2017 tak, že původní výše pokuty 1 250 000 Kč byla snížena na částku 650 000 Kč. Tato pokuta byla žalobkyni uložena za správní delikt podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kterého se žalobkyně dopustila porušením § 4 odst. 4 v návaznosti na § 5 odst. 1 téhož zákona.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 29. 1. 2018, č. j. 57 A 114/2017 – 26, zastavil řízení o podané žalobě. Důvodem byla skutečnost, že žalobkyně zaplatila soudní poplatek za žalobu až po marném uplynutí lhůty stanovené k jeho zaplacení.

II.

[3] Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. V ní uvedla, že ji v řízení o žalobě před krajským soudem zastupoval daňový poradce, kterému za tímto účelem udělila plnou moc. Krajský soud zaslal výzvu k uhrazení soudního poplatku tomuto zástupci, čímž porušil § 35 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba se netýkala oboru činnosti uvedeného v zákoně č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nemohl tento daňový poradce stěžovatelku podle citovaného ustanovení zastupovat. Krajský soud si však neučinil správný závěr o nepříslušnosti právního zastoupení a komunikoval s daňovým poradcem jako s řádným zástupcem stěžovatelky. Výzva k zaplacení soudního poplatku měla být zaslána přímo stěžovatelce a ta měla být vyzvána, aby uvedla plnou moc do souladu se zákonem a uhradila soudní poplatek. Výzva tak byla zaslána v rozporu se zákonem a termín k uhrazení není pro stěžovatelku zatím naplněn.

[4] Dále stěžovatelka poukázala na to, že nemohla uhradit soudní poplatek současně s podanou žalobou, neboť úřední desky krajských soudů neobsahují údaje o číslu účtu a způsobu určení variabilního symbolu pro platbu bankovním převodem. Stěžovatelka tak musela vyčkat na písemnou výzvu, ze které se dozvěděla, jakým způsobem má uhradit soudní poplatek. Navíc lhůta pro jeho zaplacení byla určena na 15 dnů, kdy s ohledem na datum doručení 22. 12. 2017 byla plná polovina dnů pracovního klidu a státních svátků. Rovněž je nepřijatelné, aby banky prováděly převody peněz ve lhůtách, které jdou k tíži osob požadujících právní ochranu u soudu. Z účtu daňového poradce byla platba na účet krajského soudu odeslána dne 8. 1. 2018, tedy ve lhůtě pro zaplacení soudního poplatku.

[5] Z uvedených důvodů proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatelky s tím, že krajský soud po marném uplynutí lhůty pro zaplacení soudního poplatku zastavil řízení o žalobě. Je vhodné předeslat, že podle § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem. Z tohoto základního ustanovení soudního řádu správního plyne, že je třeba postup správního soudu vždy posuzovat optikou případného zkrácení na veřejných subjektivních právech účastníka řízení a z tohoto hlediska hodnotit, zda postup soudu v konkrétní věci mohl být ochraně těchto práv na újmu. Tomu odpovídá kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř.

s., předpokládající jako důvod kasační stížnosti jinou vadu řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[9] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že je-li účastník řízení zastoupen, doručuje se výzva k zaplacení soudního poplatku pouze jeho zástupci (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 – 69, publ. pod č. 726/2005 Sb. NSS). Stěžovatelka byla v řízení před krajským soudem zastoupena Ing. Ladislavem Kubicou, daňovým poradcem, a to na základě plné moci ze dne 20. 9. 2017 (založena na č. l. 4 soudního spisu). Tuto plnou moc stěžovatelka udělila jak k podání žaloby, tak i k zastupování ve věci. Byl to zástupce stěžovatelky, kdo současně s písemným vyhotovením žaloby zaslal krajskému soudu jako jednu z jejích příloh plnou moc pro zastupování stěžovatelky v řízení před krajským soudem. Z plné moci bezpečně vyplývá projev vůle stěžovatelky, aby to byl právě Ing. Kubica, kdo jí bude zastupovat při „podání žaloby na přezkoumání správního rozhodnutí."

[10] Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, může být účastník řízení zastoupen advokátem, popřípadě jinou osobou, která vykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů, týká-li se návrh oboru činnosti v nich uvedených. Za zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.

[11] Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu je třeba ustanovení § 35 odst. 2 s. ř. s. interpretovat jednak ve vazbě k sedmému odstavci tohoto ustanovení a rovněž je třeba akcentovat vzájemnou souvztažnost věty první a druhé citovaného ustanovení. V řízení o žalobě před krajským soudem může být účastník řízení zastoupen nejen advokátem, případně jinou osobou vykonávající specializované právní poradenství podle zvláštních předpisů, ale i jakoukoliv fyzickou osobou, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu (viz § 35 odst. 7 s. ř. s.). Ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. je tedy případem, kdy „tento zákon stanoví jinak" ve smyslu návětí § 35 odst. 2. V řízení ve správním soudnictví před krajským soudem není dána povinnost obligatorního právního zastoupení advokátem, jako je tomu v řízení o kasační stížnosti [(§105 odst. 2 s. ř. s.); *pzn. NSS*: jde o další případ, kdy soudní řád správní stanoví jinak].

[12] Účelem poukazu na odbornou kvalifikaci zástupce pro zastupování před krajskými soudy v návaznosti na předmět řízení je jednak zajistit patřičnou úroveň zastupování ve skutkově a právně mnohdy obtížných soudních věcech, možnost opakovaně zastupovat neomezený počet subjektů, ale rovněž založit takovým zástupcům právo na odměnu za kvalifikované právní zastoupení dle věty druhé § 35 odst. 2 s. ř. s. Právě to, že se projednávaná věc týká oboru, pro který má takový zástupce potřebnou kvalifikaci (odbornost advokáta je v tomto smyslu třeba považovat za generální), dává předpoklad kvalitního zastoupení účastníka řízení a odůvodňuje přiznání odměny za takové právní zastoupení v případě úspěchu ve věci.

[13] Nic z právě uvedeného však nekoliduje s oprávněním účastníka řízení nechat se v řízení před krajským soudem zastoupit rovněž fyzickou osobou s plnou způsobilostí k právním úkonům podle § 35 odst. 7 s. ř. s. V případě, že takový zvolený zástupce v řízení

na jedné straně deklaruje, že je např. daňovým poradcem (a zdůrazňuje, že je zapsán do seznamu daňových poradců), a současně se předmět projednávané věci míjí s rozsahem specializovaného poradenství prováděného podle zvláštního právního předpisu, neznamená to, že účastník doposud zastoupen není nebo že by dosavadní postup takového zástupce nebyl procesně účinný. V takovém případě je vhodné, aby soud účastníka a jeho zástupce na tuto skutečnost upozornil. Tím zřetelně deklaruje, že zde není dán zákonem předpokládaný prvek odbornosti při zastoupení, jako je tomu u specializovaného právního poradenství, a současně dává najevo, že tato okolnost bude případně zohledněna rovněž při rozhodování o nákladech řízení v případě úspěchu ve věci.

[14] V souzené věci však nebyly dosud dány procesní podmínky pro takový postup. Stěžovatelka jednoznačně deklarovala, že chce být v řízení před krajským soudem zastoupena konkrétní fyzickou osobou. Takovému zástupci je třeba doručit výzvu k zaplacení soudního poplatku, pokud nebyla poplatková povinnost dosud splněna. Stěžovatelka nemohla být nijak dotčena tím, že jejím zástupcem byla v této fázi soudního řízení osoba, která je shodou okolností rovněž daňovým poradcem. Povinnost zajistit zaplacení soudního poplatku účastníkem řízení totiž stíhá každého zástupce, bez ohledu na jeho případnou odbornost pro zastupování v meritu věci. Krajský soud proto nepochybil, pokud výzvu k zaplacení soudního poplatku doručoval zástupci stěžovatelky, kterého si sama zvolila. Skutečnost, že tento zástupce je současně daňovým poradcem, je tedy irelevantní pro závěr o nesplnění poplatkové povinnosti stěžovatelky ani v soudem stanovené lhůtě a pro závěr o splnění podmínek pro zastavení řízení o podané žalobě.

[15] Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), vzniká poplatková povinnost podáním žaloby. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích platí, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

[16] Stěžovatelka neuhradila soudní poplatek současně s podáním žaloby. Krajský soud ji proto vyzval přípisem ze dne 20. 12. 2017, č. j. 57 A 114/2017 - 22, k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy. Současně ji poučil, že nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, soud řízení zastaví a že k zaplacení soudního poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Tato výzva byla zástupci stěžovatelky doručena dne 22. 12. 2017.

[17] Podle § 40 odst. 1 věty první s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Podle odst. 3 věty první téhož ustanovení připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.

[18] Vzhledem k tomu, že dnem, který určil počátek běhu lhůty pro zaplacení soudního poplatku, byl pátek 22. 12. 2017, bylo posledním dnem lhůty pro zaplacení soudního poplatku pondělí 8. 1. 2018.

[19] Stěžovatelka zaplatila soudní poplatek bezhotovostním převodem na účet krajského soudu. Jak již připomněl krajský soud, otázkou, kdy dochází k zaplacení soudního poplatku, je-li poplatek placen bezhotovostně na účet soudu, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 – 49, kde vyslovil, že „[z]*ákon o soudních poplatcích neobsahuje výslovnou právní úpravu, která by určovala, kdy nastává okamžik splnění poplatkové povinnosti v případech, že se účastník řízení (resp. jeho zástupce) rozhodne uhradit soudní poplatek bezhotovostním převodem prostřednictvím peněžního ústavu. V případě takto zvoleného způsobu platby je tedy stěžejním výklad pojmu zaplacen, užitý zákonodárcem při formulaci jednotlivých pravidel obsažených v ustanovení § 9 (tedy nejen v jeho odst. 7) zákona o soudních poplatcích. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pojem zaplacen je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána. Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. „záznam o složení“, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu.*“ S tímto názorem se ztotožnil i Ústavní soud, který odmítl ústavní stížnost směřující proti citovanému rozsudku usnesením ze dne 3. 9. 2012, sp. zn. IV. ÚS 685/12.

[20] V posuzované věci byl soudní poplatek za žalobu připsán na účet krajského soudu v úterý 9. 1. 2018, tj. až po marném uplynutí soudem stanovené lhůty pro zaplacení soudního poplatku. Tato skutečnost vyplývá ze „Záznamu o složení“, založeného ve spisu na č. l. 24, který je dokladem o tom, kdy byl soudní poplatek připsán na účet krajského soudu a soud s ním mohl fakticky nakládat.

[21] Stěžovatelka tak nezaplatila soudní poplatek ve lhůtě stanovené krajským soudem, přičemž k zaplacení poplatku po marném uplynutí této lhůty nelze přihlížet. Krajský soud proto postupoval v souladu se zákonem, když řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

[22] Na závěr, že stěžovatelka neuhradila soudní poplatek včas a krajský soud řízení o žalobě správně zastavil, nemají vliv ani námitky stěžovatelky o tom, že neměla v okamžiku podání k dispozici konkrétní údaje pro platbu poplatku, že část lhůty ke splnění poplatkové povinnosti připadla na dny pracovního klidu či poukaz na prodlevu banky při realizaci příkazu k úhradě. Míjí se totiž s důvody, pro které krajský soud řízení zastavil, se

závěrem, že stěžovatelka nedodržela dodatečně stanovenou lhůtu k úhradě soudního poplatku.

[23] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu